

Зашто Америка гура Мусавија у сукобљавања, какав је смисао инвестиција Кине у сопствену привреду, посебно ћу се осврнути на могућу изградњу моста преко Дунава и каква је стратегија Немачке у погледу побољшања конкурентности на светском тржишту са посебним освртом на наше запослене у тој земљи, теме су овог текста.

Очигледна је процена САД да ће морати са Ахмединеџадом да преговарају до краја ове године или најдаље у наредној години, о кључним геополитичким темама. Такође је САД јасно да Израел неће бити спреман да чека евентуалну промену власти у Техерану у неком вишегодишњем периоду (овде уопште не прижељкујем промену, само ређам чињенице). САД су решиле да жртвују Мусавија и што је много горе, ко зна колико младих људи који чиста срца учествују у протестима који искључиво служе Америци. Циљ је да Ахмединеџад не седне за преговарачки сто као председник који је управо прегазио, убедљиво у првом кругу, свог противника (друге кандидате свесно занемарујем), него као споран председник несумњиво диктаторског понашања, што би требало да извесну предност да Америци. Њихова је процена, да би на овај начин макар имали више савезника за притиске на Иран.

Подсетићу вас да је Коштуница 2000. године победио у првом кругу са мање од 1% потребних гласова преко половине. Ахмединеџад има 12,6 %. Коштуница је као представник опозиције одлучио да су избори завршени. И то баш лично Коштуница (ми остали у ДОС-у смо то даље само подржали. Да је Коштуница рекао идемо у други круг, ишли бисмо у други круг). Ахмединеџад је власт. И Ахмединеџад, не Коштуница. Вероватноћа да би он могао да одустане од убедљиве победе, тешко би се исказала бројем који почиње са много нула.

Да ли је могуће да САД то не схвата? Да ли је могуће да они стварно мисле да је неко у стању да покраде 6.500.000 гласова (само у том случају Ахмединеџад није победио у првом кругу), а да љути противник није у стању да укаже доказима на краћу таквог обима? Не, наравно да је и њима то јасно. Оно у чему САД греше, јесте процена да би хистериијом око изборне крађе могли да омекшају став Русије. Управо зато је одмах дошло до сусрета Медведев-Ахмединеџад. Да би карте биле на столу од почетка. Могуће је да ће маневар САД имати ефекте на Француску и Немачку, али то не може бити од одлучујућег значаја.

Укратко, почетна цењкања Америке платиће, без смисла, животима млади људи у Ирану. Оно што јесте тема за Ахмединеџада је анализа разлога који стоје иза дубине убеђења са којима демонстранти протестују у Техерану (без обзира на то што нису у конкретном случају у праву) и покушај да се тим тежњама изађе у сусрет у наредном периоду.

Подаци за Кину изгледају овако: пад извоза 28% и раст индустријске производње од 8,9% (мај 2008 – мај 2009). Пакет инвестиција од 585 милијарди долара које Кина намерава да пласира и већ пласира у повећање сопствене тражње даје фантастичне резултате. Чак је и СБ повећао процену раста БНП за Кину са 6,5 на 7,2% за 2009. годину.

Упоредо с тим, Кина хоће да кредитира сопствене инвестиције у иностранству. И то је најпрофитабилнији посао за њих. Показаћемо то на примеру наводне изградње моста преко Дунава код нас.

Мост би требало да кошта око 200 милиона евра (данас је то око 270 милиона долара). Кинези су код себе направили мост који је нешто дужи од 35 (и словима, тридесет пет) километара за 1,1 милијарду долара. Како год да поредимо, наш мост ће бити најмање дупло скупљи (више од тога, али хоћу да избегнем оспоравања око небитних ствари за потребе овог текста). Погледајмо сада позитивне ефекте за Кину: финансирају сопствену привреду нашим парама, преко тог износа директно зарађују још толико, плус камата на оба износа, плус ангажовање својих запослених, плус потапање конкурентске грађевинске оперативе свуда у свету.

Насупрот томе, наши политичари се хвале како су невиђено успешни у обезбеђивању изградње моста. Погледајмо ефекте за Србију: повећавамо кредитно задужење будућих генерација, наша привреда нема од тога инвестициону инјекцију, наша грађевинска оператива пропада, наши факултети немају за кога да школују младе.

Управо је објављен податак да Немачка има дефлацију од око 3,5%. Истовремено држе буџетски дефицит на мање од 2%. На тај начин краткорочно продубљују рецесију и драматично повећавају незапосленост. Зашто то раде? Зато што су чврсто решили да повећају конкурентност своје привреде и зато што су свесни да то нужно значи много тежи и суровији живот за Немце. И то трајно, а не само данас. Додатно рачунају да ће реаговати брже од осталих унутар ЕУ и да ће тиме захватити још већи део тог тржишта.

То даље значи да је њихова процена да је немачка привреда на средњи рок изгубљена ако се не предузму драстичне мере. Повећање конкурентности у најмању руку ће значити заустављање даљег пада запослености (оно што се већ сада статистички исказује као смањење незапослености су мање-више статистички трикови), али цела стратегија, у означеним оквирима, нема решење за висок ниво незапослености. Такво стање законито прети дестабилизацији политичког система.

Питање за нас је да ли владајућа гарнитура у Немачкој стварно толико ризикује, или ипак има негде спремљеног „кеца у рукаву“. Рецимо, отпуштање Срба (и Турака и других изван ЕУ) оног тренутка када се оборе трошкови радне снаге на жељени ниво и истовремено даље повећају дисциплина и залагање на послу. Данас у Србији треба размишљати како поступити са неколико стотина хиљада повратника из Немачке у периоду 2011-2014, који нису успели тамо да остваре стални боравак. Ако тако поставимо ствари, онда залагање Немачке да се одложи даље проширење ЕУ уопште није мотивисано политичким разлозима. Оно се само објашњава политичким разлозима, зато што о стварним разлозима не може јавно да се прича.

Укратко, мислим да САД неће имати успеха у односу на Иран, да ће Кина имати успеха у својим инвестиционим пакетима и да је неизвесно да ли ће Немачка успети да на својим леђима изнесе све сопствене структурне привредне проблеме и истовремено 80% проблема ЕУ.

Ми, нажалост, улазимо у сферу када је свака анализа немогућа.